

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

שיחת התעמקות על פי דרך עץ החיים
יום הכיפורים תשפ"ה

קבלת קהל בתיאום מראש בטל' 02-6520002

www.rachlin.org.il

בהוצאת: אוריאל יעוץ ומתכונות בע"מ

יפה רום 40 ירושלים ת"ן

לקבלת הגיליון למייל: rachlin@rachlin.org.il

© כל הזכויות שמורות לכ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

סרקו להורדה

הערה: מאמר זה הנו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי.

הכנה ליום הכיפורים תשפ"ה

השראת השכינה לעולמים. בגאולה השלמה היצר הרע הפרטי והיצר הרע הכללי יבוטלו מן העולם, ואז יהיה רק טוב. עד אז – יש מלחמה. בדומם, צומח, חי, מדבר יש מלחמה.

אפילו בדורו של אברהם אבינו היתה מלחמה. אברהם, מרכבה לחסד, ענק שבענקים, הוא היה צריך להלחם. שלא לדבר על משה רבינו, אין כמו משה רבינו – גם הוא היה צריך להלחם. אז אי אפשר לברוח מהמלחמה בין טוב לרע, בין הקדושה לסטרא אחרא. לא משנה מה נרצה, כל עוד שיש עוונות – יש קטרוגים, רחמנא לצלן.

אבל מה שרציתי להתמקד בו זה הדבקות. אנחנו צריכים להדבק בה' יתברך במחשבה, דיבור ומעשה. והדבקות הזאת צריכה להיות מתוך אהבה ויראה, יראה ואהבה, וצריכה להיות על מנת לעשות נחת רוח לה', מבחינת להנחית את הרוח, 'נחיתה', נחת רוח. "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", בתוך עם ישראל – זאת אומרת שכל יהודי צריך להיות בחינת מקדש עד כדי כך שהשכינה תוכל לשרות עליו, כי השכינה שורה על הצדיקים. ויש בזה דרגות, גם בזה יש בשלמות או לא בשלמות, בגלוי או בסמוי. והשכינה מחפשת על מי לשרות, באיזו שהיא דרך כל שהיא.

ולכן כתוב "וְצַדִּיק יְסֻד עוֹלָם" – היסוד משפיע למלכות, המלכות זו השכינה, אז הצדיק, איזהו צדיק? מי שמתקן את הברית. הוא צריך להיות מתוקן, צריך להיות מתוקן, לשמור את התורה – ואז יש אפשרות להשראת השכינה ולהשפעה של הצדיק העליון על הצדיק התחתון ועל השכינה הקדושה. וזה מביא בסופו של ענין לגילוי פנים, לזה שה' יתברך מתגלה.

זה שה' יתברך מסתתר, זה חילול ה', רחמנא לצלן. זאת אומרת שלא השגנו את המדרגה המתאימה כדי שלפחות על יהודי אחד ה' יוכל להשרות את שכינתו, ככה באופן גלוי. אולי יש באופן נסתר, אבל באופן גלוי ככה זה.

לכן העבודה הזו היא עבודה של כולנו, גם בתור צוות. ככל שהצוות משיג יותר קדושה – יותר טוב. ככל שיש יותר

ערב טוב! שבוע טוב, שנה טובה ומתוקה לכל בית ישראל! אנחנו כאן ב'ותן חלקנו בתורתך', הכנה ליום הכיפורים, עשרת ימי תשובה תשפ"ה. בשם ה' נעשה ונצליח.

זה זמן מסוגל לתשובה. צריך לעשות תשובה: תשובה שלמה, תשובה לשם שמים, תשובת כל העולמות כולם, תשובה – תשוב ה"א.

כל אחד משתדל בודאי לתקן את דרכיו, מחשבה דיבור ומעשה, לקיים תורה ומצוות ומעשים טובים. אבל האם זה מספיק? כתוב בקבלה, "אין הדין נמתק אלא בשרשו". מה השורש של הדינים? השורש של הדינים זה העוונות. למה אנחנו מקבלים לא עלינו ענשים? בגלל שעשינו עבירות ולא תיקנו אותם, ויש קטרוגים רחמנא לצלן, מדת הדין מקטרגת. ומדת המשפט חייבת להתייחס לזה, וכמה שה' יתברך משתדל להמתיק את הגלולה, כמו שאומרים – הכל תלוי בזכויות.

עם ישראל זה צוות אחד, "כאיש אחד בלב אחד". יש ערבות הדדית, חייבים להיות מאוחדים ולדאוג אחד לשני, כי זה ממתיק את הדין, ואז מדת הדין לא פוגעת בנו. חשוב מאד. ולכן כשרואים בשמים ובארץ שיש מחלוקות ושנאת חנם – הענשים והלחצים והקשיים בפרט, בפלל, בגשמיות וברוחניות, לא מאחרים לבוא, רחמנא לצלן.

ממצב של הסתר כפול, שבו ה' יתברך מסתתר מבריותיו – יש אנשים שאפילו חושבים שאין בורא עולם, רחמנא לצלן, אז זה הסתר כפול, זאת אומרת, הסתר כזה שהם אפילו לא יודעים שהם בהסתר – אנחנו צריכים להגיע ל'יתשוב ה"א'. תשוב ה"א, זו השכינה. השכינה היא קצה התגלותו של ה' יתברך בעולם הזה. הרי הוא, אין לנו בו תפיסה והשגה כלל, ומי יכול להכיל את ה' יתברך בכלל – אז הוא מצמצם, מצמצם את הנוכחות שלו לספירת המלכות שזו ה"א האחרונה של שם הוי"ה, השכינה הקדושה, שממנה יורד כל השפע. והיא צריכה לשרות בקודש הקדשים כמו ששרתה. בפעם הבאה בבית השלישי, שבעזרת ה' ירד מוכן מן השמים, זאת תהיה

שובבים שעוד לא זכו, פחות טוב. וגם בין הצדיקים: ככל שיש צדיק בדרגה מתאימה יותר להשראת השכינה – יותר טוב. ויש בזה דרגות בלי סוף.

על כל אחד מוטלת האחריות. לכן אמרו שדור שלא נבנה בו בית המקדש כאילו נחרב בו, כי אם היה לדור זכות היה נבנה בו, ואם אין זכות אז הגלות ממשיכה. ואיזוהי גלות? – גלות השכינה, והחסידיים אומרים, גם גלות הנשמה.

ובכל מצב זה שכן אדם חי בעולם הזה ולא זכה לקשר עם העולמות העליונים, לקשר כזה שהוא מתפלל לה' יתברך ומקבל תשובות ממנו דרך כל מיני מדרגות של התגלות כמו רוח הקודש, אליהו הנביא, נשמות הצדיקים, כל מיני מלאכים ומגידיים, או הנשמה של האדם עצמו מלמדת אותו ועונה לו ומדריכה אותו – כל עוד שלא זכינו לזה, זה סימן שהעבודה לא מְכֻנֶּת נכון, היא לא מספיק לשם שמים, היא לא מספיק לְשָׁמָה, או שהאדם מתגאה, שזה גם גורם להסתלקות ההארה, ההתגלות.

אז העבודה הזו שצריך לעשות, זו עבודה רצינית מאוד, מאד: לתקן את המחשבה, דיבור, מעשה, הדמיון, הרצון, "צְמִיָּאָה לְךָ נְפִשִׁי כְּמֵה לְךָ בְּשָׂרֵי" – כמה אדם מתגעגע לבורא עולם, כמה הוא מוסר את הנפש לתקן את עצמו ולתקן את זולתו ולתקן את כלל עם ישראל, כלל העולם, כדי שמטרת הבריאה תתקיים, ש"יִתְאַנֶּה הקדוש ברוך הוא להיות לו דירה בתחתונים", להשרות את שכינתו. זה רצונו של ה' יתברך, דוקא בעולם הגשמי הזה, כשאנחנו בתוך גוף גשמי.

אומרים חכמים שיש לאדם גוף כמו בהמה – אוכל, שותה וכן הלאה כמו בהמה – ויש לו נרנח"י, "חֵלֶק אֶלֹהִים מְמַעַל". כן, יש לו את המדרגות הקדושות. זה באמת צירוף קשה, אבל זה דומה קצת, להבדיל, כמו שיש בית מקדש, שהוא עשוי מחומר, ובתוך קודש הקדשים, שהוא חומרי – שורה השכינה ומתגלה.

אז איפה זה – ואיפה אנחנו? צריך שמירת הברית, להיות קדושים. וצריך אהבת ישראל, אהבת הבריות, אהבת חנם. וצריך רחמנות. "בְּמִדָּה שאדם מודד, בה מודדין לו". אם הוא מרחם על הבריות, מרחמים עליו משמים. אם הוא נדבק בה' יתברך כל הזמן – אז משמים מתחילים להדבק בו. "בָּא לְטָהָר – מְסַעֵינּוּ אוֹתוֹ", עוזרים לו, הנשמות של הצדיקים שהם בעולם האמת מתעברות בו. הנשמות מתעברות, נכנסות בתוך הנפש של הצדיק ועוזרות לו לעלות, או בהסתר או בגלוי, לעלות במדרגות הקדושה, וככה גם לקשר אותו לעולמות העליונים.

אמר רבינו הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו, אין כמו הבעל שם טוב, הוא אמר לבן שלו, רבי צבי, שהוא היה יכול להוריד את נשמת אדם הראשון בעיבור ואז היה אפשר לשאול את אדם הראשון כל מה שצריך. ככה כתוב בספר הקדוש 'שבחי הבעל שם טוב'. הוא היה יכול להוריד את הנשמה של אדם הראשון בעיבור ואז לשאול אותו כל מה שצריך והוא היה אומר לו כל מה שצריך. אבל הוא אמר לבן שלו, לרבי צבי, שהוא לא צריך גם את זה כי יש לו נשמה גבוהה.

יפה. הנה דוגמא לזה שהצדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים, הוא מצליח להוריד מהשמים את נשמת אדם הראשון בעיבור. עיבור זה זמני, זה נכנס באופן זמני, ואז הוא יכול לשאול כל מה שהוא צריך. ואחר כך אם העיבור

צריך להסתלק, הוא מסתלק. אם הוא צריך להשאר, הוא יכול להשאר, לפי מה שצריכים משמים.

אז כדי להגיע לדברים האלה בן אדם צריך להיות קדוש בכל דבר – באכילה שלו, בהתנהגות שלו, במדות שלו, בעונה שלו, בכל דבר. אין אף אחד שיכול להיות מושלם. אי אפשר להיות מושלם. רק הקדוש ברוך הוא מושלם. אפילו אבותינו הקדושים, מצאו להם איזה משהו שלא היה צריך להיות, או אצל משה רבינו, הוא הכה בסלע במקום לדבר אל הסלע, כי בן אדם הוא בן אדם אפילו שהוא הכי קדוש שבעולם – אבל מה המגמה הכללית שלו? מה הממוצע, נקרא לזה? מה רובו? מה שאיפתו? בשביל מה הוא נמצא פה? מה מעניין אותו בחיים? כסף, הצלחה? רושם, שליטה, תענוגות? מה מעניין אותו? – או שמעניינים אותו עבודת ה' וזיכוי הרבים? עזרה לזולת? להדבק באבא שבשמים וללמוד תורה לשמה?

התורה לְשָׁמָה צריכה להביא את האדם לתיקון. אם בן אדם לא מתוקן, זה סימן שהתורה שהוא לומד, אפילו אם הוא גאון אדיר, התורה לא לשמה – כי זה לא ירד ללב, זה לא ירד למדות, האדם לא תיקן את עצמו ולא זכה.

לכן אמרו שכל העוסק בתורה לְשָׁמָה – "רבי מאיר אומר, כל העוסק בתורה לְשָׁמָה, זֹכֶה לְדִבְרֵי הַרְבֵּה". חסידים היו שואלים: 'אם למדת תורה לשמה, איפה ה"דְּבָרִים הַרְבֵּה" שלך?' איפה המדרגות הקדושות שהיית צריך לזכות בהן?

אז מצד אחד אנחנו בדור יתום ולמטה מאד, הכי למטה, אז אתה אומר, 'על מה אני מדבר פה ודורש מאנשים לעלות במדרגות עליונות? אנחנו מסכנים, אנחנו כלום'. נכון. מצד שני, היות שאנחנו כלום – יש לנו סיכוי דוקא כן להשיג מדרגות עליונות. ככה מסביר רבינו האר"י הקדוש ב'שער הגלגולים'. הוא מסביר את זה לרב חיים ויטאל, שדוקא בדורות האחרונים האלה יורדות נשמות של צדיקי עליון. האדם לא יודע שהוא צדיק עליון. אבל יש נשמות גבוהות מאד, ויכולים להשיג מדרגות גדולות מאד.

מי שחידש את זה בצורה מעשית חזק מאד זה רבינו הבעל שם טוב הקדוש, שהוא היה תחילת הארת משיח. ובדורו זכו המונים לרוח הקודש, וגם אחריו במשך דורות, בזכות הבעל שם טוב הקדוש ועבודתו התמה.

בן אדם צריך להסתכל, לעשות 'מדד', מעקב ומדד אחר מצבו: האם באמת הוא השתנה בשנה האחרונה, בחמש השנים האחרונות, בעשרים השנים האחרונות? האם הוא עלה? האם הוא הזדכך? האם הוא פחות כעסן, גאותן, תאווה, נקמן? – או שהוא אותו דבר? או חלילה האם הוא ירד?

אי אפשר להשוות בין אנשים, כי כל אחד לפי הנסיונות שלו. האחד, יש לו נסיון קשה מאד, והשני יש לו נסיון קל – איך אתה יכול להשוות? אי אפשר להשוות. אדם צריך להשוות את עצמו לאיך שהוא היה. איך היה כשהיה ילד? איך היה כשהיה נער? איך היה כשכבר היה מבוגר? – האם הוא מתקדם? במה הוא עסוק, המחשבה שלו במה עסוקה? כי רבינו הבעל שם טוב אמר 'איפה שהמחשבות שלך שם אתה'.

אם אדם עסוק רק בענייני העולם הזה כל הזמן, זו דרגה נמוכה. אם הוא עסוק כל היום במחשבות איך לעשות נחת רוח לה' – זו דרגה גבוהה. האם זו דרגה גבוהה ומאוזנת,

או שהוא יוצא מאיזון ומתחיל לעשות שטויות ולהשתגע? להשתגע זה לא קדושה. זה צריך להיות אמת, מאוזן. "סֶלֶם מִצֵּב אֲרָצָה וְרֵאשׁוּ מִגֵּיעַ הַשָּׁמַיְמָה" – אבל שיהיה "מגיע השמימה", לא רק "מִצֵּב אֲרָצָה" ולהשאר בארץ. זו לא מטרת דרכו של רבינו הבעל שם טוב הקדוש. המטרה היא לקחת יהודי פשוט ולהפוך אותו ליהודי קדוש שיזכה למדרגות רמות, כולל רוח הקודש.

בודאי כבר סיפרתי לכם מה שכתוב בספר 'שבחי הבעל שם טוב', מתי הבעל שם טוב זכה לגילוי אליהו בפעם הראשונה בחייו? – דוקא כשהוא היה צריך לחזור הביתה עם מצרכי פסח ועל ההר הסוס שלו מת ולא היה יכול לסחוב את העגלה, והבעל שם טוב רתם את עצמו כמו סוס כדי לסחוב את העגלה, ואז תמו כחותיו, הוא בכה והתמוטט ונרדם ובכה – ואז אמרו לו ששמעו את דמעתו והנה אליהו מדבר אתו, והתגלה אליו אליהו הנביא ושלח לו איזה מישחו שיקח אותו וירתום את העגלה, וכן הלאה כל הסיפור.

אז מתי רבינו זכה לזה? – כשהיה בחינת 'סוס', סוס עייף, כבר לא היה יכול לסחוב את העגלה, היה כלום, התבטל, הגוף התבטל. הכל התבטל, ואז הוא זכה. מובן שאחר כך הוא זכה לזה גם במצבים רגילים, לא במצב כזה. אבל זו ההתחלה. ככה זה.

גם הרמח"ל הקדוש, יום אחד הופיע אצלו מגיד והתגלה אליו. ככה זה הצדיקים: עובדים, עובדים, עובדים – ויום אחד מופיע המלאך מהשמים ופותח להם את הערוץ, ומאותו זמן מתחילים, אם הם ממשיכים בקדושתם, מתחילים לקבל הדרכה, סיעתא דשמיא, בכל מיני דרכים מהשמים.

האם כבר הגענו למצב הזה בדור שלנו? לא... אולי יחידי סגולה, אבל הדור כדור בטח שעוד לא. זה יהיה כנראה לקראת הגאולה השלמה. האם אנחנו עולים במצב שלנו? כי עכשיו אדם לא צריך לדאוג רק לעצמו – איך תהיה השנה הזו, שיהיה לו כל מה שהוא צריך. מובן שזה חשוב, אבל צריך לדאוג לכל עם ישראל ולכל העולמות כולם, כי המטרה של העולם היא השראת שכינתו של ה', היא לא רק שכל אחד ידאג לפרנסה שלו ולעניינים שלו. זו עבודת צוות. לכן צריך לעסוק בזיכוי הרבים, לפתוח לכל הנשמות פתח.

האם אנחנו, למשל עכשיו יש מלחמה, מלחמה פה, מלחמה שם, בכל מיני חזיתות, דוגמא – האם אנחנו באמת מאמינים שזה מהשמים? האם אנחנו מאמינים שכל מה שקורה זה מהשמים והכל לטובה? ואם אנחנו מצליחים במלחמה זה בגלל שאבא נותן לנו כח לעשות חיל? או שכל אחד חושב ש'אני הגיבור' ו'היכולת שלי' ו'הטכנולוגיה שלי' – כל היכולת והטכנולוגיה הם כולם מה' יתברך. תשתדל להיות שליח טוב ולא להתגאות. זה תיקון למשל, עכשיו לכולנו, לכל עם ישראל שנמצא בסכנה וגם בקשיים לא פשוטים. "בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם" – הקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

אז אפשר להגיד שעם ישראל עולה, אין לשער ברוך ה' את המצב הגשמי של היום לעומת מה שהיה בשואה, כשלא היתה שום אפשרות להתגונן על פי הטבע. עכשיו יש לנו אפשרות להתגונן על פי הטבע, ברוך ה' אלקי ישראל!

ושרק ילך ויהיה קל יותר וטוב יותר. אבל אנחנו צריכים לייחס את זה לבורא יתברך ולהמליך אותו. נכון ששלשום המלכנו את המלך בראש השנה, ככה כתוב בנוסח שאנחנו ממליכים את המלך, עכשיו אנחנו אומרים "המלך הקדוש" – אנחנו חיים את זה? אנחנו באמת ממליכים את המלך בכל ענין, כל השנה, כל רגע? האם אנחנו חיים כדי להמליך את המלך? כל מאווינו הם להמליך את המלך, או לפעמים בן אדם רוצה להמליך את עצמו וזה מה שמעניין אותו? או לא יודע, או להמליך מישהו אחר.

אנחנו צריכים לחיות למען שמו באהבה, וזה התיקון. גם אם מדי פעם יש לאדם איזה קושי, איזו נפילה, או פתאום הוא מתעצבן או מתעצל או מדבר שטויות – טוב, בן אדם הוא לא מלאך, אבל מה המגמה הכללית שלו? למה הוא חי? איך הוא חי? למה משמשת כל הקומה שלו? – על זה צריך לעשות תשובה.

זו תשובה: 'תשובה שלמה', 'תשובה לשם שמים' – 'לשם שמים' זה מה שאני מדבר עליו. 'תשובת כל העולמות כולם' – זה שאנחנו נצליח על ידי עבודתנו לקשר עליונים ותחתונים, תחתונים ועליונים. אם נהיה זכים ונהיה זכאים, אז נוכל לזכות שפתאום תהיה רוח הקודש, ועוד מעט כשתהיה גאולה תהיה נבואה, אז ה' מתחיל להתגלות דרך הקדושים, זה דבר גדול, זה קידוש ה', מבינים? לא כי בן אדם רוצה להנות ולהתגדל, לא, אז הוא לא יזכה לכלום, אלא כי הוא רוצה שיתקדש שמו של ה' יתברך על ידי העבודה שהאדם הפשוט עושה.

זה ענין 'תשובת כל העולמות כולם', וזו ההתחלה, איך אומרים ה'תקשורת' הזו בין העולם הזה לעולמות עליונים ובין העולמות העליונים לעולם הזה, זו 'תשובת כל העולמות כולם' – עד שמגיע 'תשוב ה"א', שזה לא רק תקשורת אלא על ידי עבודה אמתית השכינה מרגישה בנוח לשרות בעולם, כי אם אין שלמות השכינה לא שורה. אם אין שלמות באדם לפי הדרגה שהוא ראוי להגיע אליה הוא לא יכול לקבל רוח הקודש. בודקים אותו. זה לא רק ענין של לדעת את התורה ולקיים את ההלכה, זו רק התחלה, זה רק סעיף – אלא צריך להיות קדוש. זה לא דבר פשוט. עובדים על זה כל החיים, כל רגע ורגע עד הרגע האחרון. ו"אל תאמן בעצמך עד יום מותך".

אנחנו הקטנים מפיצים עכשיו את מעינות 'דרך עץ החיים' בכל עם ישראל כדי שכל הנשמות, יהיה להם את הפתח, את הדרך להתחיל לעבוד לַשָּׁמַה. אפשר להוריד את הספר 'דרך עץ החיים' מהאתר שלנו חינם, ואנחנו מזמינים את כולם להפיץ את הספר בכל מקום ובכל זמן לזיכוי הרבים, כדי לפתוח פתח לכל הנשמות. וכל מי שמקבל את הספר – שיקרא אותו, ויקרא את זה לבני ביתו, כי יש שם את כל הבסיס לעבודה האמתית. יש שמה דברים שבן אדם רגיל לא יודע אותם. גם אם הוא לומד גמרא, הוא לא יודע אותם, כי זה בא מפנימיות התורה. וזה חשוב ודחוף ביותר.

**אז אני מאחל לכולנו שתהיה לנו שנה טובה ומתוקה,
וימתקו הדינים, תבוא הגאולה במהרה ברחמים
ובנעימים!**

לחיים! לחיים! לחיים! להתחזק בעבודתו יתברך!

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל.

מתוך נפשי – חשבון נפש לקראת יום הכיפורים

מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א
ו' תשרי תשפ"ה

לעילוי נשמות הנופלים • לרפואת הפצועים • להחזרת החטופים • לשמירה על החיילים.

- א. פָּרְגַן לזולת על הישגיו. לב טוב ועין טובה!
- ב. האדם הוא רק שליח – או של הקב"ה או ח"ו של יצר הרע.
- ג. אם תתגאה, ה' ית' ישפיל אותך. אם תהיה עניו, ה' ית' ירומם אותך.
- ד. אם מצערים אותך, אמור: "כפרת עוונות".
- ה. זה שאתה מוכשר יותר מזולתך אינו אומר שתעמוד בראש. מי אמר שזה תפקידך?!
- ו. מי שיש לו קשרים בין אישיים תקינים וחיוביים – זו מעלה גדולה, ככתוב: "אהוב למעלה ונחמד למטה".
- ז. אל תרחם על עצמך. יש מסכנים ממך.
- ח. אם תלמד זכות על הבריות – הבריות ילמדו זכות עליך.
- ט. זכור: היצר הרע אורב לך תמיד ומוכן לטרוף אותך חי!
- י. אל תדבר לשון הרע, ואל תקבל לשון הרע. ואל תוציא שם רע. כל אלה הם מתפקידו של הנחש הקדמוני – ולא תפקידך!
- יא. אם לא תעצור – כמה רחוק עוד תידרדר?!
- יב. "אַהֲבֵה אֶת הַמְּלֶאכֶה, וּשְׂנֵא אֶת הַרְבָּנוּת" – כפשוטו.
- יג. רחם על הבריות ואל תדון אותן ברותחין.
- יד. אתה רוצה להתקרב לאבא שבשמים? התנהג כבן!
- טו. אין להפסיק אף לא לרגע את הבירור בין טוב לרע, את המלחמה ביצר הרע הפרטי והכללי ואת הדבקות בה' ית'. קיים תורה ומצוות ומעשים טובים בכל רגע, ובכל הכח ובכל המח. רגע שחלף אינו חוזר!
- טז. תפילין, מזוזות וציציות בדקת? חשבון נפש עשית?!
- יז. מי שאינו מקפיד על כשרות המאכלים סופו להתדרדר לתהום.
- יח. שמור על הפיאות – הן ישמרו עליך.
- יט. חברים שהתמכרו לרע אינם חברים כלל.
- כ. בכל רגע שאדם אינו דבוק בה' ית' – במה הוא דבוק?!
- כא. "שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אֲבִיךָ" – יש לך מזל שאבא שלך מייסר אותך בדברי מוסר. לא כל אחד זכה לכך.
- כב. עזור לאמא. שמור על אמא. שמח את אמא. אין כמו אמא!
- כג. מלה טובה לאשתך אמרת?
- כד. אם תכבדי את בעלך, בנייך יכבדו אותך.
- כה. אין כמו האמת! השקר מכוער ועלוב.

לחיים! לחיים! לחיים!

להתחזק בתשובה, בתיקון המדות ובלימוד התורה, מאהבה ומיראה, למען שמו באהבה!

לחיים! לחיים! לחיים! גמר חתימה טובה לכל בית ישראל!

נא להפיץ בכל עת ובכל מקום את מעינות 'דרך עץ החיים' לזיכוי הרבים למען שמו באהבה!

יהי רצון שנזכה לגאולה השלמה במהרה ברחמים ובנעימים!